

Alue-Integraattori

1/2000 28.2. - tietoa aluekehityksestä
- information om regional utveckling

■ PÄÄKIRJOITUS

Pohjoisesta ulottuvuudesta työkalu moneen lähtöön 1

■ EUROOPAN UNIONI

Brysselin kuulumisia 2

Komission rakennepoliittinen

työohjelma vuodelle 2000 3

EU-laajentuminen 4

Tavoiteohjelmat

Tavoite 1-valmistelutilanne 4

Tavoite 2-neuvottelut 5

Yhteisöaloitteet ja pilotit

INTERREG III -valmistelutilanne .. 5

Vanhat aluesuunnitteluohjelmat

Itämeren INTERREG II C 7

Pohjoisen periferian artikla 10 7

Muuta

EU:n tavoiteohjelmien

sitoumukset ja maksatukset 7

INTERREG II A -ohjelmien

sitoumukset ja maksatukset 8

Komiteat ja kokoukset

Washingtonin kaupunki-

seminaari 9

URBAN-päivä 9.2. 9

BNL-viestintäpäivä 16.2. 14

■ POHJOISMAINEN YHTEIS- TYÖ JA ALUEPOLIITIIKKA

Pohjoismaisia kokouksia 10

Nordregion kuulumisia 10

Pohjoismaisia julkaisuja 10

■ LÄHIALUEYHTEISTYÖ

Twinning 10

Maaseutumatkailu 11

■ KANSALLINEN ALUE- POLIITIIKKA

Kaupunkipolitiikan yhteistyö-

ryhmä 2000–2002 12

Aluehallinnon johtajat

koulutukseen 12

■ MUUT ASIAT

Uusia julkaisuja:

• EU:n rakennerahasto-ohjel-

mien seuranta 13

• Tavoite 6 -ohjelman väli-

arviointi, loppuraportti 14

Muuttotiedote 13

Maakuntayhdyshenkilöt 14

■ SVENSK RESUMÉ 15

PÄÄKIRJOITUS

Pohjoisesta ulottuvuudesta työkalu moneen lähtöön

Komissiossa valmistellaan parhaillaan kuumeisesti pohjoisen ulottuvuuden toimintasuunnitelmaa. Tavoitteena on saada n. 30-sivuinen esitys EU-politiikan painopisteistä Itämeren alueella valmiiksi konsultointia varten maaliskuun aikana. Suunnitelma on tarkoitettu hyväksyä Portugalin Feiran huippukokouksessa kesäkuussa.

Rajat ylittävä yhteistyö on yksi suunnitelman painopiste-alue. INTERREG, PHARE CBC ja TACIS CBC ovat suunnitelman keskeisiä rahoitusvälineitä. Tämä tarkoittaa käytännössä, että monen sektorin hankkeet rahoitetaan juuri näillä EU-varoilla. Keskeinen kysymys sisäasiainministeriön näkökulmasta on TACIS ja PHARE CBC -varojen riittävyys meidän ulkorajoillamme ja rahoituksen selvästi parempi toimivuus yhdessä INTERREG-ohjelmien kanssa.

Ohjelman seuranta hoidetaan kahden toiminnassa olevan elimen, Itämeren neuvoston ja BARENTSIN EURORKTISEN neuvoston kautta. Lisäksi Ruotsin puheenjohtajakaudella järjestetään seurantaseminaari ke-

väällä 2001.

Monet ovat kysyneet, mitä lisäarvoa pohjoisen ulottuvuuden suunnitelma voisi tuoda, kun prosessilla ei ole omaa budjettia eikä omaa teuttajaorganisaatiota. Tärkeintä tässä on prosessi sinänsä. Komissioon (pääosasto RELEXIIN) on perustettu pieni koordinoiva sihteeristö (Renato Batti ja Hella Gerth), joka tarkastelee komission toimintaa juuri tästä pohjoisesta näkökulmasta. Lisäksi jokaiselle pääosastolle on nimetty oma pohjoisen ulottuvuuden koordinaattori. Komissio on syksyllä 1999 koonnut raportin tärkeimmistä hankkeista pohjoisen ulottuvuuden alueella. Nyt on tarkoitus asettaa tärkeysjärjestyksen hankekokonaisuuksia, joita aiotaan toteuttaa toisaalta vuonna 2000, toisaalta vuoteen 2002 mennessä.

Toinen tärkeä asia on, että toimintasuunnitelmasta tulee tarpeeksi konkreettinen poliittinen dokumentti, jonka painopisteitä voidaan neuvotella Venäjän, Baltian maiden ja Puolan kanssa.

Toivomme, että pohjoisen ulottu-

vuuden toimintasuunnitelma toisi selkeyttä ja kokonaisnäkemyksiä myös Suomen hallinnon sisälle. Pohjoisen ulottuvuuden painopisteet voisivat hyvin toimia tarkastelunäkökulmana, jonka kautta hallitus voisi arvioida useita rinnakkain toimivia prosesseja ja ohjelmia (bilateraalinen yhteistyö Venäjän kanssa, ulkoministeriön lähialueyhteistyön rahoitus, Itämeren neuvoston toiminta, Pohjoismaiden ministerineuvoston toiminta lähialueilla, EU:n Venäjästrategia, INTERREG, PHARE CBC, TACIS CBC). Tämä olisi erityisen tärkeää juuri raja-alueyhteistyön toimivuuden kannalta, jonka toimenpänossa tarvitaan eri viranomaisten yhteinen näkemys. Hyvä esimerkki on kansainvälisen rajanylityspaikan rakentaminen Suomen ja Venäjän rajalla, jossa tarvitaan yhteinen näkemys Moskovan ja Helsingin, rajavarti- ja tullilaitosten sekä alueiden, kuntien että INTERREG/TACIS-rahoittajien välillä.

Mårten Johansson

Sisäasiainministeriö
Inrikesministeriet

Aluekehitysosasto
Avdelningen för regional utveckling

Alue- ja rakennepolitiikan uudet tuulet

Portugalin puhejohtajuuskaudella esiin tulevia asioita

Rakennepolitiikka pysyy edelleenkin ministerineuvoston työpöydällä. Suomen puhejohtajuuskaudelta siirtyi Portugalin hoidettavaksi ultraperifeeristen alueiden rakennepolitiikkaa koskevat asetukset (Posei-asetukset). Ultraperifeerisiä alueita ovat Espanjaan kuuluvat Kanarian saaret, Portugalin Azorit ja Madeira sekä Ranska merentakaiset alueet. Näiden asetusten käsittely jatkuu vielä Ranskankin puhejohtajuuskaudella.

Ultraperiferiset alueet ovat määriteltä rakennerahastoasetuksessa tavoite 1 -alueeksi samalla tavalla kuin entiset tavoite 6 -alueet. Molemmat on siis todettu maantieteellisin perustein alueiksi, joiden kehittäminen nähdään tärkeäksi myös eurooppalaisella tasolla.

Amsterdamin sopimuksessa vahvistettiin ultraperiferisten alueiden asemaa EU:n rakennepolitiikassa, sillä niiden kehittäminen mainittiin alana, jota tulee edistää erityistoimpitein. Tästäkin syystä Posei-asetusten käsittely tulee olemaan periaatteellisesti tärkeitä. Asetusten käsittelyn yhteydessä tullaan ensimmäistä kertaa soveltamaan perustamisopimuksen uutta muotoilua. Tämä on ensimmäinen askel siihen suuntaan, että maantiellisin kriteerein ja entistä pysyvämmiin perustein kohdennetaan erityisetuista joillekin rajatuille alueille. Tällä saatetaan paaluttaa jo seuraavaa rakennerahastouudistusta varten kyseessä oleville alueille erityisetuista.

Meidän tulee seurata näitä avauksia, koska Suomen samoin kuin Ruotsinkin entiset tavoite 6 -alueet ovat aivan samassa asemassa kuin ultraperiferiset alueet suhteessa yhteismarkkinoiden ydinalueisiin. Kun Euroopan alue- ja rakennepolitiikka jälleen tulevaisuudessa uudistetaan, joudumme me perustelemaan tavoite 6 -alueiden kehittämisen turvaamista uusissa puitteissa.

EU:n laajentumisvalmistelut etenevät

Ministerineuvoston laajentumistyöryhmässä käsitellään parhaillaan

kandidaattimaiden rakennerahastopositioita ja niihin muotoillaan ensimmäisiä EU:n kantaluonnoksia. Jo nyt on nähtävissä mitkä asiat tulevat olemaan tärkeitä rakennerahastoihin liittyviä neuvottelukysymyksiä. Kaikki kandidaattimaat lähtevät siitä, että ne olisivat kokonaisuudessaan tavoite 1 -alueita ja niissä sovellettaisiin koheesiorahastotoimpiteitä.

Keskeisiksi kysymyksiksi muodostuvatkin ne ehdot, joilla määritellään tavoite 1 -alueet. Kriteerit määritellään yleisasetuksessa, mutta eräät ehdot ovat tulkinnanvaraisia. Näistä voidaan mainita esimerkkeinä seuraavat kysymykset:

1. Mitkä vertailuvuodet ovat BKT-tarkastelujen perusteena?
2. Mihin maihin vertailut suoritetaan (nykyiset 15 jäsenmaata + aikaisemmin liittyneet nykyiset kandidaattimaat).
3. Minkälaiset NUTS-jaot määritellään?
4. Valitaanko tavoite 1 -alueita myös muilla perusteilla kuin 75 %:n BKT-osuudella.
5. Kuinka 4 %:n rakennerahoituskattoa sovelletaan?

Muihin tärkeisiin kysymyksiin kuuluu kysymys kansallisen osarahoituksen järjestämisestä ja sen uskottavuudesta, sekä kysymys kansallisen hallinnon kapasiteetin riittävästä niin keskus- kuin aluehallinnonkin tasolla toteuttaa EU:n ohjelmaprofessia.

Nykyiset jäsenmaat arvioivat näitä kysymyksiä tarkkaan ja pyrkivät turvaamaan omat intressinsä joko nettomaksajina tai suurina rakennetuen saajina. Asian ratkaiseminen tulee olemaan vaikea ja aikaavievä prosessi.

Kandidaattimaiden rakennetuen määrä tulee liittymisen jälkeen olemaan huomattavan suuri. Tämä luonnollisesti vaikuttaa oleellisesti nykyisten jäsenmaiden tuen määrään, mikä tulee olemaan suuruusluokaltaan nykyistä tasoa oleellisesti matalampi. Tämän vuoksi laajentumisen yhteydessä tullaan jo ratkai-

semaan rakennerahastouudistuksen keskeiset premissit.

Vuoden 2007 jälkeisen EU:n alue- ja rakennepolitiikan pohdiskelut lähtemässä liikkeelle

On siis olemassa painavia syitä sille, että jo nyt on syytä pohdiskella uuden rakennerahastokauden politiikkaa ja sen tarvetta. Eräs edunvalvontajärjestö (Conference of Peripheral Maritime Regions — CPRM) ehti jo pitää asiasta seminaarin Brysselissä esitellen raporttinsa v. 2007 jälkeisistä EU:n rakennepolitiikkavaihtoehdoista nimenomaan laajentumisen jälkeen. Keskustelu oli yllättävän konkreettista. Komissaari **Barnier** totesi, että valmistelu on jo lähtemässä liikkeelle DG-REGIOssa.

Samoin eräissä jäsenmaissa on pohdiskeltu rakennepolitiikan muodoista nykyisissä jäsenmaissa nykyisen kauden jälkeen lähtenyt liikkeelle.

Mielenkiintoisia ssuria periaatekysymyksiä ovat:

– Ovatko suuret tulonsiirrot maiden ja alueiden välillä mahdollisia ja maksajien näkökulmasta hyväksyttävissä nykyistenkin jäsenmaiden puitteissa (tavoite 1 -tyyppinen rahoitus)

– Kuinka nopeasti syntyneitä rakennepolitiikka-ongelmia EMU-oloissa hoidetaan? (tavoite 2 -tyyppinen rahoitus)

– Kuinka raja-alueiden (erityisesti EU:n ulkoraja-alueiden) kehittäminen hoidetaan?

– Onko nykyisten jäsenmaiden puitteissa toteutettava rakennepolitiikka samanlaista kuin uusissa jäsenmaissa (nykyisissä kandidaattimaissa), vai jakaantuuko se kahteen strategiaan?

Lopuksi johtopäätöksenä lienee syytä painottaa sitä, että on syytä varautua jo nyt uuden rakennerahastouudistuksen haasteisiin, vaikka edellinen uudistus on häidin tuskien saatu valmiiksi. Onhan Suomesakin perustellusti kuulutettu uuden tehokkaan kansallisenkin aluepolitiikan tarvetta.

Risto Tienari
Suomen EU-edustusto
Brysseli

Komission rakennepoliittinen työohjelma vuodelle 2000

Keskustelu käynnistymässä uudesta aluepolitiikasta

Komissaari **Barnier** on julkaissut alue- ja rakennepoliittikkaa koskevan komission työohjelman vuodelle 2000. Työohjelma käsittää kolme painopistettä: uuden ohjelmakauden käynnistäminen, rakennerahastojen hallinnoinnin (erityisesti varainhoidon valvonnan) tehostaminen ja laajenemisnäkökulmasta lähtevän uuden aluepolitiikan suunta-aviivien hahmottaminen. Lisäksi komissio pyrkii tehostamaan tiedotus-toimintaansa.

Uuden ohjelmakauden 2000–2006 käynnistäminen

Alkanut vuosi on merkittävä etappi EU:n rakennepoliitikassa. Tänä vuonna käynnistyy nykyisen rakennerahastopolitiikan kolmas ohjelmakausi, koheesiorahastopolitiikan toinen ohjelmakausi ja EU-jäsenyyttä hakevien KIE-maiden ensimmäinen ISPA- ja SAPARD-ohjelmakausi. Aikaisemmin harjoitetusta ohjelmatyöstä tulisi ottaa oppia ja pyrkiä toteuttamaan innovatiivisia, tehokkaita toimintatapoja. DG REGIO pyrkii myös yhdenmukaistamaan EAKR:n ja koheesiorahaston välisiä käytäntöjä.

Komissaari Barnier korosti Euroopan Parlamentille pitämässään, komission työohjelmaa esittelevässä puheessa koheesiorahastopolitiikan perustaa — eurooppalaista solidaarisuutta. EU:n talouskeskusten vahvistuminen on tapahtunut periferisten alueiden kustannuksella, mikä on johtanut syrjäisten alueiden väestökatoon ja alueiden välisen, inhimillisen ja poliittisen epätasapainon kasvuun. Toisaalta useat kaupunkialueet kärsivät vakavista sosiaalisista ongelmista, mm. työelämästä syrjäytymisestä. Koheesiorahastopolitiikkaa tarvitaan rakenneongelmista kärsivien alueiden kehittämiseen.

Komissio on käynnistänyt ohjelmaneuvoittelut jäsenmaiden kanssa. Tavoitteena on saada kaikki tavoite 1 ja 2 -neuvottelut valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Kaikki tavoite 1 -ohjelmaesitykset on jo jätetty komissioon. Ensimmäisenä on saatu päätökseen Suomen tavoite 1 -ohjelmaneuvoittelut.

Tavoite 2 -aluejakoneuvottelut on saatu päätökseen 11 jäsenmaan osalta. Ainoastaan Italian aluejako on enää auki. Aluejaoissa on pidetty kiinni asetuksen määräämästä koko-

naisväestökatoista: 18 % EU:n väestöstä kuuluu tavoite 2 -alueeseen. Alueiden jakautuminen eri aluetyyppeihin vaihtelee jäsenmaittain. Kaupunkialueet korostuvat Luxemburgissa, Hollannissa, Belgiassa ja Isossa-Britanniassa; maaseutualueet Tanskassa, Saksassa ja Itävallassa; teollisuuden rakennemuutosalueet erityisesti Espanjassa, mutta myös Ruotsissa ja Saksassa. Yleisin ongelma aluejakoneuvotteluissa on ollut jäsenmaiden taipumus ehdottaa sirpaleisia aluejakoja. Suomi on ainoa jäsenmaa, joka on toistaiseksi jättänyt tavoite 2 -ohjelmaesitykset komissioon.

Komissio pyrkii vahvistamaan yhteisöaloitesuuntaviivat mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Euroopan Parlamentti on ottanut niihin kantaa. Tämän jälkeen jäsenmailla ja alueilla on 6 kuukautta aikaa valmistella ohjelmaesitykset. Yhteisöaloitteiden osalta ohjelmatyö tulee siten viivästyämään muusta ohjelmatyöstä.

Yhteisön laajenemisen valmistelu koheesiorahastopolitiikan osalta käynnistyy ISPA-ohjelmien myötä. Komissio on vastaanottanut ensimmäiset hakijamaiden ohjelmat joulukuussa. Niiden toteutus saadaan käyntiin sen jälkeen, kun ISPAa koskevat tukikelpoisuussäännöt saadaan hyväksytyksi. DG REGIO pyrkii yhdenmukaistamaan ISPA-menettelyjä muiden liittymistä edeltävien välineiden (PHARE, SAPARD) kanssa.

Komissaari Barnier aikoo tiivistää rakennepoliittikan yhteistyötä muiden EU-politiikkasektoreiden kanssa. Hän toimii mm. läheisessä yhteistyössä komissaari **Liikasen** kanssa koskien tietoliikenteen kehittämistä ja tietoyhteiskuntahankesovelluksia aluekehittämisessä. Muita yhteistyösektoreita ovat pk-teollisuus, ympäristö, julkinen liikenneinfrastruktuuri, matkailu, kulttuuri, tasa-arvo ja kilpailupoliittikka.

Rakennerahastojen hallinnoinnin tehostaminen

Hallinnon tehostaminen käsittää seuraavat tavoitteet: (i) komission roolin täsmentäminen varainhoidon valvonnassa, (ii) hallinnon hajauttamisen syventäminen, (iii) seurannan, arvioinnin ja eri rahoitusvälineiden välisen koordinoinnin tehostaminen ja (iv) DG Region sisäinen

organisaatiouudistus.

Komissio vastaa EU:n budjetin käytöstä Euroopan parlamentille, tilintarkastustuomioistuimelle ja ministerineuvostolle. Komissio tulee jatkossa edellyttämään jäsenmailta aikaisempaa tiukempaa varainhoidon valvontaa. Komissio aikoo järjestää kesäkuussa mittavan konferenssin, joka käsittelee vastuunjakoa hajautetussa varainhoidossa. Myöhemmin tänä vuonna komissio järjestää toisen seminaarin, jonne kutsutaan Euroopan parlamentin, jäsenmaiden keskushallinnon, hallintoviranomaisten, maksuviranomaisten ja seurantakomiteoiden edustajia. DG REGIO keskittää varainhoitoa koskevat tehtävät uudistetun talousosaston alaisuuteen.

Varainhoidon valvonnan tiukentuminen näkyy myös uusissa INTERREG-ohjelmissa. Komissio edellyttää ohjelmilta yhteistä hallintorakennetta, mm. yhden yhteisen maksuviranomaisen ja yhden yhteisen tilin nimeämistä. Tiukat tukikelpoisuusehdot voivat kuitenkin samalla hankaloittaa ulkorajayhteistyön kehittämistä. Suomi on pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että sääntöihin saataisiin käytännön yhteistyön edellyttämää joustavuutta.

Keskustelun käynnistäminen uudesta aluepolitiikasta

Tänä vuonna komissio käynnistää uuden aluepolitiikan valmistelun. Keskustelun pohjaksi DG REGIO laatii toisen koheesioraportin, joka käsittää poliittisen, uutta aluepolitiikkaa hahmottelevan osan. — Millaista aluepolitiikkaa tullaan harjoittamaan tulevissa jäsenmaissa? Mikä on tulevan koheesiorahastopolitiikan perusta vuodesta 2007 alkaen? Miten eurooppalainen aluesuunnittelupoliittikka kytetään alue- ja rakennepoliittikkaan? Valmistelu on pitkäjänteistä toimintaa, sillä esimerkiksi uusien rahoitussuuntaviivien valmistelu vie vähintään 4 vuotta. Prosessi täytyy aloittaa nyt.

*Tiina Heiskanen
Suomen EU-edustusto
Bryssel*

Aluepolitiikan neuvottelut avattu hakijamaiden kanssa

Neuvottelut ensimmäisen aallon hakijamaiden kanssa etenevät kohti poliittisesti vaikeimpia asioita. Helmikuun alussa alkoivat neuvoston työryhmässä keskustelut yhteisestä kannasta Viron, Puolan, Tshekin tasavallan, Unkarin, Slovenian ja Kyproksen aluepolitiikan positiioihin. Viralliset neuvottelut toisen aallon hakijamaiden kanssa (Latvia, Liettua, Slovakia, Bulgaria, Romania ja Malta) aloitettiin 15 helmikuuta, mutta kestää vielä kauan ennen kuin näiden maiden osalta päästään käsittelemään aluepolitiikan päälukua.

EU:n laajeneminen Keski- ja Itä-Eurooppaan merkitsee unionille huomattavaa väestönlisäystä. Hakijamaat, joiden kanssa neuvottelut on avattu nostavat nykyistä EU:n väestömäärää (375 miljoonaa) 106 miljoonalla eli 28 prosenttia. BKT sen sijaan nousisi laajentumisen myötä vain vajaat 5 prosenttia (1998 tietojen pohjalta).

Itä- ja Keski-Euroopan maista köyhin on Bulgaria, jonka ostovoimakorjattu BKT henkilöä kohti on 23 prosenttia EU:n keskiarvosta. Rikkaimmat hakijamaat ovat Slovenia (68 % EU-keskiarvosta) ja Kypros (78 % EU-keskiarvosta).

Laajeneminen vaikuttaa oleellisesti EU:n tulevaan aluepolitiikkaan. Joitakin pääkaupunkiseutuja ja Kyprosta lukuun ottamatta useimmat tulevat alueet täyttävät nykyiset tavoite 1 -kriteerit ja samalla myös valtiontukialueiden korkeimman tuen ehdon (87.3.a), eli samat kriteerit kuin Itä-Suomi kaudella 2000–2007. Ottaen huomioon Berliinin huippukoituksen budjettilinjaukset (aluepolitiikan kustannusten katto 0,46 % jäsenmaiden yhteenlasketusta BKT:stä), laajentuminen edellyttää menojen karsimista nykyisissä jäsenvaltioissa. Laajentuminen luo niinkään paineita vähentää kansallisia tukialueita.

On tarpeen tarkistaa sekä kriteerit että aluepolitiikan sisältöä. Laajeneminen sinänsä karsisi jo tavoitte 1 nykykriteerillä runsaasti tavoite 1 -alueita. Voidaan karkeasti ennakoita, että jos keskiarvona käytetään EU21:tä, tavoite 1 -alueiden listalta poistuisivat ne, joiden BKT asukasta kohti on 70–75 % keskiarvosta. Jos keskiarvona käytetään EU26/27:ta, tavoite 1 -listalta poistuisivat ne, joiden BKT asukasta kohti on 65–75 % nykyisten jäsenmaiden (EU15) keskiarvosta.

Vaikutukset nykyisiin jäsenmaihin tulevat näkyviin vasta 2006 jälkeisenä aikana, sillä EU:n menokehityksissä on hakijamaille varattu 40 miljardia liittymisen jälkeistä rakennetukea.

Laajentumisen kannalta kaksi tärkeintä EU:n kustannuksiin vaikuttavaa asiaa ovat **4 prosentin tukikatto** sekä **Puolan liittymisajankohta**.

■ 4 prosentin tukikatto tarkoittaa, että EU:n rakennepoliittinen tuki (rakennerahastot + koheesiorahasto) ei missään jäsenmaassa voi ylittää 4 % maan BKT:stä. Se rajaa EU:n menoja ainoastaan hakijamaissa, koska EU rakennetoimien menot kaikissa nykyisissä jäsenmaissa alittavat tämän rajan.

■ Liittymisen ajankohta yleensäkin on keskeinen kustannuksiin vaikuttava tekijä, mutta Puola on kustannusvaikutuksiltaan aivan omassa luokassaan sekä suuren väestömäärä (38 miljoonaa) että alhaisen BKT-tasonsa (38 % EU15 keskiarvosta) johdosta.

Mårten Johansson

Tavoiteohjelmat

Tavoite 1 -ohjelman hyväksyminen etenee ripeästi

Itä- ja Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelmista käytävät neuvottelut ja niiden pohjalta käydyt keskustelut komission kanssa ovat edenneet ennakkokaavailujen mukaisesti. Tavoitteena on edelleen, että komissio hyväksyisi ohjelmat 10.3.

Ohjelmaesityksiä on tarkennettu tammikuussa käytyjen neuvottelujen jälkeen. Yritystoiminnan tukea on tarkoitus laajentaa lainamuotoisella FINVERAn rahoituksella, joka kohdistuisi ensisijaisesti pienten ja aloittavien yritysten lainoihin. Uudella ohjelmakaudella pyritään näyttäviin tuloksiin. Tämän vuoksi ohjelma-asiakirjoissa esitetään esimerkkejä ns. kärkihankkeista, jotka kohdistuvat uuden teknologian ja tietoyhteiskunnan kehittämiseen sekä yritysten verkostoitumiseen.

Sosiaalirahaston toimintaa on korostettu ottamalla esiin ne neljä painopistettä, jotka on kansallisesti hyväksytty sosiaalirahaston toiminnan lähtökohdiksi. Nämä painopisteet luovat edellytyksiä sekä osaamisen kehittämiseen että työttömien ja työmarkkinoilta syrjäytyvien tukemiseen. Maaseudun kehittäminen ja maatalouden eri toimintamuotojen tukeminen on toinen kohta, jonka painoa on neuvottelujen perusteella lisätty. Kalatalouden erilaiset toimenpiteet on otettu huomioon ohjelmien täydennysosassa niin, että EU voi osallistua tämän alan kehitykseen Itä- ja Pohjois-Suomessa täysipainoisesti.

Tavoite 1 -ohjelman rahoituskysymyksiin ei neuvotteluissa ole puututtu. Näin komissio on hyväksynyt

valtioneuvoston päättämän jaon rahastoittain ja toimintalinjoittain. Sen mukaan aluekehitysrahaston osuus ohjelmien rahoituksesta olisi hieman vajaa puolet koko rahoituksesta muut rahastot jakavat toisen puolen niin, että sosiaalirahasto saa lähes 30 %, maatalousrahasto runsaat 20 % ja kalatalousrahasto alle 1 % ohjelmakehyksestä.

Valtioneuvoston raha-asiainvaliokunta päätti 16.2. ensimmäisten aluekehitysrahaston varojen jaosta hallinnonaloittain. Päätös sisälsi noin puolet tämän vuoden rahojen tarpeesta. Tämän päätöksen perusteella voidaan aloittaa ohjelmien toteuttaminen.

Pekka Urjanheimo

Tavoite 2 -ohjelmista neuvottelut

Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen tavoite 2 -ohjelmista pidetään virallinen neuvottelu komission kanssa perjantaina 17.3.2000 Helsingissä Säätytalolla. Ohjelmaehdotukset jätettiin komissiolle 3.1.2000. Komissio puolestaan lähetti 10.2. ohjelmia koskevan kysymyslistan, jolta pohjalta neuvottelumandaatti muodostetaan. Kysymykset koskevat mm. ohjelmien strategioita, hallinnollista toteuttamista ja tukijärjestelmiä sekä ohjelmien seurantarjestelmää. Komissiota kiinnostaa esimerkiksi saada tietää, missä määrin ohjelmien kautta suunnataan rahoitusta

- a) olemassa oleville yrityksille,
- b) uusille yrityksille,
- c) yritysten tutkimus- ja kehittämis-toimintaa sekä kansainvälistymiseen ja
- d) yritysten verkostohankkeille.

Tavoite 1 -ohjelmaneuvotteluissa sovittiin TEKESin rahoitukselle tietty tavoitetaso Itä- ja Pohjois-Suomessa. Vastaavasti komissio kysyy halutaanko tavoite 2 -alueelle sunna-

tulle TEKESin rahoitukselle asettaa tavoitetaso suhteessa TEKESin koko budjettiin. Lisätietoja komissio pyytää myös toimenpiteistä naisten ja nuorten yrittäjyyden edistämiseksi.

Ohjelmien strategioiden osalta komissio haluaa lisätietoja ennakoitusta työllisyyskehityksestä eri toimialoilla ja työvoiman osaamisen pullonkauloista. Ohjelmiin sisällytettävistä ERS-toimenpiteistä halutaan lisätietoja, samoin tavoite 2 ja tavoite 3 -ohjelmien välisestä työnjaosta.

Monissa ns. teknisissä asioissa komissio viittaa tavoite 1 -ohjelmaneuvotteluissa sovittuihin menettelyihin mm. seurannan ja ohjelmista tiedottamisen osalta. Uudella ohjelmakaudella tavoiteohjelmien osalta pyritään yhtenäisiin menettelyihin, mikä varmaan on myös suomalaisen toive.

Komission kysymykset ovat tällä hetkellä vastattavana alueilla ja ministeriöissä. Tiistaina 29.2. pidettävässä valmistelutyöryhmän kokouksessa hiotaan vastaukset yhteen, minkä jälkeen sisäasiainministeriö

toimittaa vastaukset komission pääosasto Regiolle. Mikäli maaliskuun neuvottelu ohjelmista sujuu hyvin, voidaan komission hyväksymispäätöstä odottaa toukokuussa.

Sisäasiainministeriö on tehnyt 16.2. tavoite 2 -ohjelman EAKR:n tämän vuoden ensimmäisen irrotuspäätöksen muille ministeriöille. Ministeriöt jakavat varat omalle aluehallinnolleen mahdollisimman pian. Hankepäätöksiä on voitu tehdä ns. kansallisella riskillä jo vuoden alusta. Käytännössä viranomaiset ovat kuitenkin odottaneet EAKR:n irrotus- ja jakopäätöksiä.

Myös ohjelmien täydennysosat on viimeistelyt varsin pitkälle. Lopullisesti täydennysosien tekstit viimeistellään ohjelmaneuvottelujen jälkeen ja päätetään seurantakomiteassa tämän kevään aikana. Ensimmäiset seurantakomitean kokoukset ajoittunevat toukokuulle.

Kaisa-Leena Lintilä

Yhteisöaloitteet ja pilotit

INTERREG III -valmistelutilanne

Suuntaviivaesitys läpäissyt komiteakäsittelyn, parlamenttikäsittely jatkuu

Euroopan komissio päätti 13.10.1999 esityksestään yhteisöaloitteiden suuntaviivoiksi ja yhteisöaloitteiden maakohtaiseksi jaoksi kaudelle 2000–2006. Suuntaviivaesitys löytyy osoitteesta: http://www.info regio.cec.eu.int/wbdoc/docoffic/official/interreg3/index_en.htm.

Ennen suuntaviivojen ja rahanjaon lopullista hyväksymistä komissio kuulee jäsenmaita ns. EAKR-komiteassa sekä Euroopan parlamenttia.

Komiteakäsittelystä tuli vaikeampi ja pitempi kuin komissio oli ennakoinut. Edellisessä Alue-Integraattorissa selostettiin ensimmäistä komiteakäsittelyä, joka pidettiin 30.11.1999. Komissio oli toivonut että jäsenmaat olisivat antaneet lausuntonsa jo tuolloin, mutta useat jäsenmaat ilmoittivat etteivät siihen vielä valmiita. Jäsenmaat myös edellyttivät, että komissio reagoisi kahdenvälisissä keskusteluissa esil-

le tuotuihin asioihin. Näin ollen kokouksessa jatkettiin jäsenmaiden näkemysten esittelyä sekä ongelma-kohtien ja niiden ratkaisumahdollisuuksien kartoitusta.

Käsittelyä jatkettiin tarkistettujen luonnosten pohjalta 13.12. ja 20.12., jolloin saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys keskeisistä ongelmakysymyksistä. Useilla jäsenmailla oli kuitenkin vielä yhteiseen hallintoon liittyviä kysymyksiä ja ongelmia, joiden selvittämiseksi komissio järjesti teknisen kokouksen 13.1.2000. Vaikkei komissio katsonut tätä kokousta neuvottelutilanteeksi, se kuitenkin laati sen jälkeen vielä hieman tarkistettun, 14.1.2000 päivätyn luonnoksen.

EAKR-komitean kokouksessa 25.1.2000 päästiin viimein äänestämään lausunnosta, mutta vasta sen jälkeen kun komissio oli tehnyt joitakin hallintoa koskevia lisätarkistuksia. Komitea antoi myönteisen lausunnon kolmen äänen marginaalilla Espanjan, Kreikan ja Italian äänestessä vastaan. Viimeisin versio on päivätty 25.1.2000 ja sisältää myös

käsittelyprosessin aikana laaditut kymmenen julkilausumaa.

Viimeisimmissä komiteakokouksissa käsiteltiin pääasiassa komission vaatimuksia yhteisestä hallinnosta, joiden suhteen useilla jäsenmailla oli poliittisia (lähinnä Espanja ja Portugal) ja/tai lainsäädännöllisiä (mm. Itävalta, Tanska, Iso-Britannia) ongelmia. Muotoiluja väljennettiin jonkin verran. C-osion sisältö jäi vielä epäselväksi, ja se tarkentunee vasta suuntaviivojen hyväksymisen jälkeen.

Suomen kannalta keskeisiä tuloksia olivat INTERREG-PHARE kytkentää koskevat tarkennukset sekä INTERREG-TACIS kytkennän selvittämistä ja Barentsin alueen priorisointia koskevat julkilausumat. Viimeksi mainittu yhdessä INTERREG III B:n sisällön laajentamisen kanssa asettaa uusia haasteita Itämeren III B -ohjelman valmistelulle.

Komission lopullista päätöstä suuntaviivoista odotetaan maaliskuussa, parlamenttikäsittelyn jälkeen.

Kansallinen valmistelu, alue- ja rahanjakopäätökset

Sisäasiainministeriön syyskuussa asettama keskushallinnon INTERREG-työryhmä on pitänyt edellisen Alue-Integraattorin ilmentymisen jälkeen neljä kokousta: 13.12.1999, 10.1.2000, 24.1.2000 ja 11.2.2000. Kokouksissa on keskitytty uusien III A -ohjelmien aluerajauksiin ja rahoituskehyksiin sekä laadintaohjeen sisältöön. Alue- ja rakennepoliittikan jaosto käsitteli ja hyväksyi työryhmän esitykset vähäisin muutoksiksi 2.2.2000.

Ohjelma-alueiden ydinalueet (ns. tukikelpoisista raja-alueista koostuvat alueet) säilyvät ennallaan. Niihin rajoittuvien alueiden mukaan ottamisesta sovitaan ohjelmatyön aikana asianosaisten liittojen välisin neuvotteluun. PHARE- ja TACIS-alueiden määrittely on vielä osittain kesken. Tässä vaiheessa osoitetaan A-osioon 65–80 % Suomen INTERREG-rahoituksesta. A-ohjelmien viitteelliset rahoituskehykset on myös ilmaistu vastaavalla vaihteluvälillä. Rahoituskehyksiä tarkennetaan maaliskuun aikana, kun on saatu A-ohjelmien alustavat ohjelmaluonnokset ja pidetty B-ohjelmien ensimmäiset laajapohjaiset valmistelukokoukset. Rahoituskehykset ovat viitteellisiä kunnes ohjelmat on hyväksytty.

Työryhmän 11.2.2000 pidetyssä kokouksessa siirryttiin käsittelemään hallintokysymyksiä. Asian valmistelua varten asetettiin pieni työryhmä. Seuraava käsittely on maaliskuun alkupuolella. Asia on tarkoitus viedä ministerityöryhmän käsittelyyn huhtikuun puolivälissä. Prosessin aikana arvioidaan säädösvalmistelutarve.

Maaliskuun alussa INTERREG-työryhmä ryhtyy myös käsittelemään alustavia ohjelmaluonnoksia ja valmistelemään rahoituskehysten tarkentamista.

A-ohjelmien laadintatyön käynnistäminen

Suuntaviivojen hyväksymisen lykääntymisestä huolimatta pyritään uusien ohjelmien valmistelussa etenemään aiemmin hahmotetun aikataulun mukaan. Ohjelmatyön yleisenä takarajana on pidetty kesä–heinäkuun vaihdetta. Eräät länsisuunnan A-ohjelmat tähtäävät ohjelmaesityksen jättämiseen komissiolle 30.4.2000. Sisäasiainministeriö tukee osaltaan näitä pyrkimyksiä.

Ohjelmien laadintaohjeet annettiin 4.2.2000, heti jälkeen kun alue- ja rakennepoliittikan jaosto oli käsitellyt ja hyväksynyt aluejaot ja viitteelliset rahoituskehykset (ks. edellä). Sisäasiainministeriö järjesti uusien ohjelmien laadintaa koskevan

informaatio- ja keskustelutilaisuuden 22.2.2000. Myöhemmin on tarkoitus järjestää toinen tilaisuus INTERREGin ja PHARE:n/TACIS:n välisestä kytkenästä.

Sisäasiainministeriö on pyytänyt kaikilta ohjelma-alueilta ensimmäiset ohjelmaluonnokset 28.2.2000 mennessä keskushallinnon alustavaa kommentointia varten. Ne ohjelmat, jotka on tarkoitus jättää komissiolle 30.4.2000 mennessä, tulee jättää sisäasiainministeriölle viimeistään 24.3.2000.

Kaikille ohjelmille on valittu ennakoarvioitsijat. Karjalan-, Kaakkois-Suomen- ja Etelä-Suomen rannikkoseudun ennakoarvioinnista vastaa Tampereen yliopiston alue-tieteen ja ympäristöpolitiikan laitos yhdessä yhteispohjoismaisen Nordregion kanssa, Pohjoiskalotin ja Barentsin ennakoarvioinnista norjalainen NIBR yhdessä Oulun yliopiston Kajaanin kehittämiskeskuksen ja Suomen Aluetutkimus FARin kanssa, ja Saariston ja Merenkurkun ennakoarvioinnista Nordregio. Työ ajoittuu pääosin helmi–huhtikuulle.

III B -ohjelmien valmistelu

INTERREG II B -ohjelmien valmistelu eroaa A-ohjelmien valmistelusta siten, että se tapahtuu jäsenmaiden toimesta yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Uuden Itämeren INTERREG III B -ohjelman valmistelutyö käynnistyi 5.11.1999, jolloin pidettiin asiaa koskeva valmistelukokous Helsingissä. Kokouksessa sovittiin valmistelutyön organisoinnista ja alustavasta aikataulusta. Suomi oli laatinut asiaa koskevia esityksiä jotka hyväksyttiin lähes sellaisinaan.

Valmistelua johtamaan asetetaan yhteinen ohjelmointikomitea (JPC = Joint Programming Committee). Komiteaan tulee edustajia kaikista ao. jäsenmaista (3/maa, 2 keskus- ja 1 aluehallinnosta), Ahvenanmaalta (1), kaikista ao. ei-jäsenmaista (2/maa), VASAB-sihteeristöstä sekä nykyisen INTERREG II C -ohjelman sihteeristöstä (toimii myös JPC:n sihteeristönä). Suomen edustajiksi on nimetty **Risto Kärkkäinen** (YM), **Harry Ekestam** (SM) ja **Kari Pakarinen** (Suomen Kuntaliitto). Komitean puheenjohtajuus vaihtuu kokouksesta toiseen.

Varsinaista kirjoitustyötä varten asetetaan kolme temaattista työryhmää, joihin pyritään saamaan kyseessä olevien teemojen asiantuntijoita. Yksi ryhmä keskittyy ohjelman strategiaan ja sisältöön, toinen rahoituskysymyksiin ja kolmas hallintokysymyksiin. Ryhmät tullaan asettamaan JPC:n ensimmäisessä kokouksessa. Asian valmistelua varten asetettiin väliaikainen valmisteluryhmä, johon

Suomesta kuuluu **Harry Ekestam** sisäasiainministeriöstä. Valmisteluryhmä esittää ensimmäisen ryhmän puheenjohtajaksi **Wilfried Görmaria** Saksasta (Suomesta mukana ainakin **Risto Kärkkäinen**), toisen ryhmän puheenjohtajaksi **Björn Näsvalia** Ruotsista (Suomesta ainakin **Mårten Johansson**) ja kolmannen ryhmän puheenjohtajaksi **Harry Ekestamia**.

Valmisteluprosessin aikana järjestetään kuulemis- ja kommentointitilaisuuksia, joiden kautta sekä alueet että muut relevantit partnerit kytetään ohjelmatyöhön.

Helsingin kokouksessa päätettiin tähdätä ohjelman jättämiseen syyskuun alussa. Luonnos pyritään saamaan valmiiksi kesä–heinäkuun vaihteissa.

Ensimmäinen JPC-kokous pidettiin Berliinissä 24.–25.2.2000. Tästä kokouksesta seuraavassa Alue-Integraattorissa.

Ohjelman ennakoarvioitsijaksi on valittu Nordregio yhdessä ruotsalaisen EuroFuturesin kanssa. Arviointityö ajoittuu helmi–toukokuulle.

Uuden Pohjoisen Periferian III B -ohjelman valmistelu käynnistyi varsinaisesti vasta 14.2.2000, jolloin pidettiin asiaa koskeva valmistelukokous Oslossa. Kokouksessa sovittiin valmistelutyön organisoinnista ja alustavasta aikataulusta.

Ohjelmatyötä johtaa Pohjoisen Periferian Art. 10 -ohjelman seuranta- ja hallintokomitea täydennettynä Islannin, Färsaarten ja Grönlannin edustajilla. Suomesta siihen sisältyvät **Harry Ekestam**, **Esko Lotvonen** ja **Risto Poutiainen**. Varsinaista kirjoitustyötä varten asetettiin kaksi työryhmää, yksi sisältökysymyksiä varten ja toinen rahoitus- ja hallintokysymyksiä varten. Ensimmäistä vetää norjalainen **Erik Fiva** ja Suomesta siihen osallistuvat **Jouko Jama** (Pohjoiskalotin neuvoston sihteeristö / Lapin liitto) ja **Torsten Kolehmäinen** (Kainuun liitto). Toista ryhmää vetää **Harry Ekestam**. Päätettiin myös käyttää kirjoitusapuna norjalaisista **Jörn Rangnesia**, joka osallistui samassa ominaisuudessa myös Art. 10 -ohjelman valmisteluun. Lisäksi päätettiin valita ohjelman ennakoarvioitsija niin pian kuin mahdollista. Ohjelmaesitys pyritään saamaan valmiiksi viimeistään elokuussa. Johdoryhmä pitää seuraavan kokouksensa 14.–15.4.2000 Invernessissä Skotlannissa.

Valmisteluprosessin aikana järjestetään useita kansallisia kuulemis- ja kommentointitilaisuuksia, joiden kautta kytetään sekä alueet että muut relevantit partnerit ohjelmatyöhön.

Harry Ekestam

Vanhat aluesuunnitteluohjelmat

Itämeren INTERREG II C -ohjelma

Rostockin sihteeristöön haetaan kiireellisesti lisähenkilöstöä (programme assistant) n. 10 kuukaudeksi, alkaen viimeistään 1.4.2000. Tehtävänä on avustaa valittujen hank-

keiden seurannassa ja arvioinnissa sekä uuden ohjelman valmisteluun liittyvissä tehtävissä. Hakemukset tulee jättää sihteeristöön viimeistään 1.3.2000. Asiasta kiinnostuneita pyy-

detään ottamaan yhteyttä **Harry Ekestamiin** (puh.: (09) 160 4509; e-mail: harry.ekestam@sm.intermin.fi) tai suoraan Rostockin sihteeristöön **Susanne Scherreriin** (puh.: +49 381 45484 5283) tai **Matti Lipsaseen** (puh.: +49 381 45484 5285).

Harry Ekestam

Pohjoisen Periferian Art. 10 -ohjelma

Ohjelman hallinto- ja seurantakomitea kokoontui 14.2.2000 Oslossa. Kokouksessa käsiteltiin mm. vuoden 2000 teknisen avun budjettia sekä toisen projektivetjäseminaarin jär-

jestämistä. Seminaari päätettiin järjestää Rovaniemellä 21.-22.5.2000.

Ohjelman rahoittaman 'visioprojektin' loppuraportti on ilmestynyt Nordregion julkaisusarjassa: Nord-

regio WP 2000:2 'The Common Potential in Northernmost Europe'. Raportin on toimittanut **Merja Kokkonen** Nordregiosta.

Harry Ekestam

Muuta

EU:n tavoiteohjelmien sitoumukset ja maksatukset 30.11.1999, milj.mk

ohjelma	Kokonais-rahoitus	Julkinen yhteensä	EU-rahoitus	Kansallinen julkinen	Yksityinen	lukumäärä*)	uudet työpaikat	uudet yritykset
Tavoite 2 1995-96	2008,5	926,8	313,7	613,1	1081,7	1500	5000	700
	1742,9	846,9	289,7	557,2	896			
1997-99	3955,5	1924,1	709	1215,1	2031,4	3000	7100	500
	2016,6	952,5	344,8	607,7	1064,1			
Tavoite 5b 1995-99	5742,1	2794,6	1087,5	1707,1	2947,5	9600	13400	1600
	3087,6	1739,8	671,9	1067,9	1347,8			
Tavoite 6 1995-99	9751,7	5724,9	2588,9	3136	4026,8	8400	15000	2100
	6425,1	4206,7	1889,8	2316,9	2218,4			
Yhteensä	21457,8	11370,4	4699,1	6671,3	10087,4	22500	40500	4900
	13272,2	7745,9	3196,2	4549,7	5526,3			

*) tavoite 6-ohjelmassa lisäksi 60 000 päätöstä LFA-tuesta

EU:n tavoiteohjelmat: sidotun (maksetun) rahoituksen osuus kehiksestä, %

ohjelma	Kokonais-rahoitus	Julkinen yhteensä	EU-rahoitus	Kansallinen julkinen	Yksityinen
Tavoite 2 1995-96	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	86,8	91,3	92,3	99,0	82,8
1997-99	90,9	88,3	88,2	88,4	93,5
	46,3	43,7	42,9	44,2	49,0
Tavoite 5b 1995-99	132,3	101,5	92,7	108,0	185,8
	71,1	63,2	57,3	67,6	84,9
Tavoite 6 1995-99	114,3	94,4	85,7	103,0	163,2
	75,3	69,4	62,6	76,1	89,9
Yhteensä	111,6	95,3	88,5	100,9	138,0
	69,0	65,0	60,2	68,8	75,6

Ilkka Mella

EU:n interreg II A-ohjelmien sitoumukset (maksatukset), milj.mk

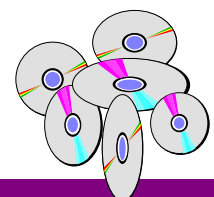
ohjelma	Kokonais-rahoitus	Julkinen yhteensä	EU-rahoitus	Kansallinen julkinen	Yksityinen	Hankkeiden lukumäärä	Päivämäärä
Karjala	216,2	165,7	80,9	84,8	50,5	226	31.12.1999
	110,3	94,3	44,9	49,4	16,0		31.12.1999
Kaakkois-Suomi	217,0	157,5	56,8	100,7	59,5	140	31.12.1999
	117,5	95,6	31,1	64,5	21,9		31.12.1999
Etelä-Suomen rannikko	117,0	94,6	35,2	59,4	22,4	149	31.12.1999
	48,0	41,7	14,6	27,1	6,3		31.12.1999
Barents*	123,2	105,1	49,0	56,1	18,1	82	5.11.1999
	33,6	32,6	16,0	16,6	1,0		5.11.1999
Pohjois-Kalotti*	132,9	109,4	55,4	54,0	23,5	129	12.10.1999
	14,1	14,1	13,5	0,6	0		12.10.1999
Merenkurkku/Mittskandia*	90,2	77,1	35,7	41,4	13,1	150	1.10.1999
	37,2	31,4	14,9	16,5	5,8		1.10.1999
Suomen ja Ruotsin saaristo	49,5	46,5	21,4	25,1	3,0	56	5.11.1999
	27,9	26,6	11,9	14,7	1,3		5.11.1999
Yhteensä	946,0	755,9	334,4	421,5	190,1	932	
	388,6	336,3	146,9	189,4	52,3	0	

EU:n interreg II A-ohjelmien rahoituskehykset 1995 - 99, milj.mk Sidotun (maksetun) rahoituksen osuus kehyksestä (%)

ohjelma	Kokonais-rahoitus	Julkinen yhteensä	EU-rahoitus	Kansallinen julkinen	Yksityinen	
Karjala	185,5	161,8	80,9	80,9	23,7	
	%	116,5	102,4	100,0	104,8	213,1
	%	59,5	58,3	55,5	61,1	67,5
Kaakkois-Suomi	238,3	147,2	56,5	90,7	91,1	
	%	91,1	107,0	100,5	111,0	65,3
	%	49,3	64,9	55,0	71,1	24,0
Etelä-Suomen rannikko	128,7	96,2	35,2	61,0	32,5	
	%	90,9	98,3	100,0	97,4	68,9
	%	37,3	43,3	41,5	44,4	19,4
Barents*	134,8	121,2	60,6	60,6	13,6	
	%	91,4	86,7	80,9	92,6	133,1
	%	24,9	26,9	26,4	27,4	7,4
Pohjois-Kalotti*	145,1	120,0	62,7	57,3	25,1	
	%	91,6	91,2	88,4	94,2	93,6
	%	9,7	11,8	21,5	1,0	0
Merenkurkku/Mittskandia*	80,6	72,4	36,2	36,2	8,2	
	%	111,9	106,5	98,6	114,4	159,8
	%	46,2	43,4	41,2	45,6	70,7
Suomen ja Ruotsin saaristo	55,7	46,4	23,2	23,2	9,3	
	%	88,9	100,2	92,2	108,2	32,3
	%	50,1	57,3	51,3	63,4	14,0
Yhteensä	968,7	765,2	355,3	409,9	203,5	
	%	97,7	98,8	94,1	102,8	93,4
	%	40,1	43,9	41,3	46,2	25,7

* = Barentsin, Pohjoiskalotin ja Merenkurkku/Mittskandian ohjelmien kansallisen julkisen rahoituksen luvut sisältävät ainoastaan EU-maiden (Suomi ja Ruotsi) rahoituksen

Ilkka Mella

Komiteat/Kokoukset

'Siirtolaisuus — globalisaation näkyvät kasvot'

Konferenssi Washingtonissa

Metropolis-konferenssissa joulukuussa 1999 käsiteltiin globalisaation myötä yleistynyttä siirtolaisuutta. Siirtolaisuus on muuttunut monella tapaa. Esimerkiksi useimmissa länsieurooppalaisissa maissa ulkomaalaiset olivat tervetullutta työvoimaa 1970-luvun alkuun saakka, mutta ilmapiiri muuttui nopeasti työttömyyden lisääntymisen myötä. Nyt maasta toiseen muuttajat ovat yleensä joko kansainvälisten yritysten huipputasoon kuuluvia työntekijöitä tai siten pienipalkkaisia, vain vähän koulutusta edellyttävien töiden tekijöitä. Työmarkkinoihin sidoksissa olevan siirtolaisuuden ohella konferenssissa korostettiin perhesyitä ja sosiaalisten siteiden merkitystä muuttovirtojen suuntautumisessa.

Siirtolaisuus Yhdysvaltoihin on kasvanut voimakkaasti ja muuttajista yhä useampi on Latinalaisesta Amerikasta tai Aasiasta ja vastaavasti vähemmän Euroopasta. Sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa siirtolaiset keskittyvät suurten kaupunkien ympärille. Kysymyksenä se on kansallinen ja valtion tasolla määritelty asia, mutta paikallisesti vastataan siirtolaisuuden käytännön kysymyksis-

tä — ja samalla vaikeimmista asioista. Tämä jo sinänsä luo jännitteitä asioiden ratkaisemiselle.

Valkoisen talon lehdistöavustaja totesi siirtolaisuuskysymyksen olevan aina vaikea poliittinen asia, joka sen vuoksi helposti 'unohdetaan' valtionjohdon puheista. Metropolis-verkoston emerituspuheenjohtaja **Demetrios Papademetriou** totesi, että mitä poliittisempi kysymys on, sitä vähemmän tutkimuksellisella tiedolla on siihen vaikutusmahdollisuuksia.

Seminaarissa esiteltiin runsaasti akateemisia tutkimuksia siirtolaisten sosioekonomisesta asemasta ja mm. verrattiin etnisten ryhmien selviytymistä kantaväestöön. Ruotsalaiset kollegat kertoivat yhdessä workshopissa heidän kansankotinsa murentumisesta sekä työttömyyden ja osattomuuden lisääntymisestä.

Tampereen, 'suomalaisen kaupungin, jossa Lenin ja Stalin kohtasivat', mainitsi siirtolaisuudesta vastaava Euroopan unionin oikeus- ja sisäasioiden komissaari **António Vitorino**. Hän kertoi syksyllä 1999 Tampereella pidetystä Eurooppa-neuvoston kokouksesta, jossa päätettiin kehittää unionia vapautteen,

turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvana alueena. Vitorino painotti kansalaisten osallisuuden tukemista.

Metropolis-verkosto

Metropolis on kansainvälinen projekti ja verkosto, joka keskittyy siirtolaisuus-kysymyksiin, mutta myös yleisemmin talouden globalisaation yhteiskunnallisiin seurauksiin. Hanke syntyi 1990-luvun puolivälissä, ja se kokoa yhteen julkishallinnon toimijoita, poliittisia päätöksentekijöitä, tutkijoita ja ns. kolmannen sektorin edustajia. Verkoston voimin järjestetään tapahtumia ja juuri nyt kootaan voimia siirtolaisuutta käsittelevän aikakauslehden synnyttämiseksi. Suomea lukuunottamatta Pohjoismaat ovat verkostossa hyvin edustettuina. Noin 400 hengen konferenssissa sekä Ruotsista että Norjasta osallistujia oli yli 20, Suomesta yksi.

Tämä Washington D.C.:ssä pidetty konferenssi oli kaikkiaan neljäs Metropolis-konferenssien sarjassa. Seuraava on Vancouverissa marraskuun 13.–17. päivä vuonna 2000. Metropolis-hankkeesta ja Vancouverin konferenssista saa lisätietoa nettisivuilta www.international.metropolis.net.

Heli Saijets

Kokemustenvaihtopäivä URBAN-työssä 9.2.2000

Päivän tavoitteena oli saattaa yhteen eri puolilla Suomea toimivien URBAN-yhteisöaloitteiden ja tavoite 2:n URBAN-alueiden edustajia ja auttaa heitä keskinäisessä vuorovaikutuksessa ja kokemustenvaihdossa. Päivän järjestäminen vastasi osaltaan komission edellyttämään jatkuvuusperiaatteeseen: jäsenmaiden edellytetään siirtävän edellisen ohjelmakauden URBAN-yhteisöaloitteiden kokemusta myös uusiin alueellisiin tavoiteohjelmiin. Tilaisuuden puheenjohtajana toimi aluekehitysneuvos **Ulla Blomberg**.

Kokouksessa esiteltiin uuden URBAN-yhteisöaloitteen valmistelutilanne ja keskusteltiin Ranskan eh-

dotuksesta perustaa Euroopan laajuinen kaupunkitiedon resurssikeskusverkko. Keskustelussa todettiin, että tämänkaltaisia tietoja pitää saada helposti, esim. Internetin välityksellä. Myös suora kokemustenvaihto kaupunkien ja hankkeiden välillä on tärkeää.

URBAN-yhteisöaloitteen nykyinen hallinto- ja rahoitusmalli on toiminut hyvin. URBAN on erityisesti mahdollistanut kumppanien laajan tukemisen ja sitouttamisen mukaan työhön. Jopa yksittäisillä asukkailla on ollut mahdollisuus vaikuttaa hankkeisiin ja tätä kautta sitoutua asuinalueeseensa kehittämiseen. Helsingin ja Vantaan URBAN-ohjel-

mien kohdalla esiteltiin kokemuksia sosiaalisesta kehittämisestä ja kaupunkiympäristön parantamisesta. Joensuusta puolestaan esiteltiin paikallistalouden kehittämistä.

Tavoite 2 -ohjelman URBAN-alueiden ohjelmatyö on vasta käynnistymässä. Oulusta esiteltiin elinkeinorakenteen kehittämistä, osaamista ja työllistämistä. Turun aiheina olivat hallinnointi, tietopalvelu ja seuranta-indikaattorit. Tampereelta esiteltiin Hervannan EU-hanke. Turussa, Tampereella ja Oulussa on kaikki 2-ohjelman mahdollisuudet käytössä. Turussa ja Tampereella ohjelmassa on mukana pääasiassa ongelmallisia asuinalueita, joten syrjäytymisen ja pitkäaikaistyöttömyyden vastaista työskentelyä painotetaan.

Kokemustenvaihtopäivää pidettiin onnistuneena ja tilaisuudessa päätettiin seuraavan vastaavan päivän järjestämisestä ensi syksynä.

Mika Honkanen

Pohjoismaisia kokouksia

• Pohjoismaiden aluepolitiikasta vastaavat virkamiehet koolla Brysselissä

Vuoden viides NÄRP-kokous pidettiin 16.–17.12.1999 Brysselissä. Suomea edusti **Harry Ekestam** sisäasiainministeriöstä. Ensimmäisenä päivänä pidettiin yhteiskokous pohjoismaisten EU-edustustojen aluepoliittisten asiantuntijoiden kanssa. Tapamisessa käytiin läpi ajankohtaisia asioita sekä saatiin informaatiota ja näkemyksiä ESDP-prosessin jatkosta (**Peter Mehly** DG REGIO:sta). Toisena päivänä pidettiin varsinainen NÄRP-kokous, jossa esillä oli

budjettiasioita ja Nordregion uusi ohjesääntö. Vuoden 2000 budjetissa varattiin mm. 750.000 DKK Skotlanti-yhteistyöhön ja uusien INTERREG III B -ohjelmien valmisteluun liittyviin panostuksiin, 800.000 DKK PMN:n 'kestävä kehitys' -teeman tukemiseen, 800.000 DKK rajaseutualueille seuraintaikaattoreiden kehittämistyöhön, 625.000 DKK Keskipohjala-yhteistyöhön (josta vähintään 212.000 DKK INTERREG-hankkeisiin, mu-

kaan lukien III B), 450.000 DKK kuntien valtionosuusjärjestelmien alueellisten vaikutusten selvittämiseen, 200.000 DKK baltialaisten suunnittelijoiden kursittamiseen ja samaverran Baltian maita koskevan aluekehitystietopakettin laatimiseen. Vuonna 2000 puheenjohtajuus siirtyi Tanskalle ja seuraava kokous pidetään 1.3.2000 Århusissa.

Harry Ekestam

• Nordregion kuulumisia

Nordregion hallituksen Suomen edustajat vaihtuvat. Varsinaiseksi jäseneksi **Veijo Kavoniuksen** tilalle tulee **Ulla Blomberg** sisäasiainministeriöstä (puh.: (09) 160 4518; e-mail: ulla.blomberg@sm.intermin.fi) ja varajäseneksi **Perttu Vartiainen** tilalle **Heikki Eskelinen** Joensuun yliopistosta.

Nordregion sai viime vuoden puolella valmiiksi laajan vertailevan tutkimuksen Pohjoismaiden rakennerahasto-ohjelmista kaudella 1994/95–1999 (Nordregion R1999:3 When Policy Regimes Meet: Structural Funds in the Nordic Countries

1994–99). Nordregion tulee esittämään raporttia kaikissa pohjoismaissa. Suomen esittelyseminaari pidetään 28.3.2000 sisäasiainministeriön aluekehitysosaston uusissa tiloissa (Korkeavuorenkatu 21). Asiasta ilmoitetaan tarkemmin maaliskuun alussa.

Lisätietoa Nordregion toiminnasta ja henkilökunnasta löytyy laitoksen kotisivuilta: <http://www.nordregion.a.se>.

Harry Ekestam

Pohjoismaisia julkaisuja

North 6/99 numerossa käsitellään mm. EU:n maaseutupolitiikkaa, EU:n laajentumista, uuden rakennerahastokauden ja ESDP-asiakirjan painotuksia, työvoiman alueellista liikkuvuutta Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa sekä Irlannin IT-politiikkaa. North-lehden voi tilata osoitteesta: Scandinavian University Press Customer Services P.O.Box 2959 Tøyen N-0608 Oslo puh.: +47 22 57 53 00 fax: +47 22 57 53 53

Harry Ekestam

LÄHIALUEYHTEISTYÖ

Baltian maat valmistelevat kansallisia kehittämissuunnitelmiaan

Sisäasiainministeriön aluekehitysosaston Twinning-hankkeet ovat täydessä vauhdissa. Virossa suomalaisten osuus on jo päättyvässä, kun taas Latviassa ja Liettuaossa ollaan ensimmäisen projektineljänneksen kimpussa. Kaikissa hankkeissa tehtävä työ tukee Baltian maiden kansallisten kehittämissuunnitelmien valmistumista. Kehittämissuunnitelmat sisältävät myös kansallisten rahoitusosuuksien määrittelyn. Suun-

nitelmien hyväksyminen Euroopan komissiossa vie maat askeleen edemmäs EU:n jäsenyysneuvotteluissa.

Viron liikenne- ja ympäristöinvestointihankkeiden (EU:n ISPA-rahoitus) hallinnoinnin kehittämiseen tähtäävä koulutuspaketti on edennyt vaiheeseen, jossa virolaiset itse ovat ottamassa aktiivisempaa roolia ja soveltamassa suomalaiskokemuksia omaan hallintoonsa. Virolaiset jou-

tuvat tekemään päätöksiä hallinnointitavoista, joilla ohjataan vähintään noin 90 miljoonan markan arvoista investointitukipakettia. Parhaassa tapauksessa virolaiset voivat jopa tuplata pottinsa. Tielaitoksen ja Suomen Ympäristökeskuksen asiantuntijat toteuttavat maaliskuuhuhtikuun aikana vielä noin viikon mittaiset koulutusjaksot, joista viimeisessä arvioi-

Venäläiset maaseutumatkailun suurin ulkomaalaisryhmä viime vuonna

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän alaisuudessa toimiva maaseutumatkailun teemaryhmä on kerännyt tietoja alan asiakaskunnan rakenteesta ja majoituskapasiteetin käyttöä runsaan kahden ja puolen vuoden ajalta. Viime vuonna kyselyyn osallistui kaikkiaan lähes kolmesataa yritystä, joista runsaat sata kuukausittain. Selvitystyön keskeisenä tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä majoituskapasiteetin osasta, joka pienen yksikkökokonsa vuoksi jää tilastokeskuksen toimittaman majoitustilaston ulkopuolelle.

Ulkomaalaisten osuus vieraista vaihtelee voimakkaasti

Maaseutumatkailun asiakaskunnan rakenne vaihtelee voimakkaasti eri kuukausina. Ulkomaalaisten osuus oli viime vuonna korkeimmillaan elokuussa (24 % vieraista ja 41 % yöpymisvuorokausista) ja tammikuussa (19 % ja 28 %). Vastaavasti alhaisimmillaan ulkomaalaisten osuus oli viime vuonna hiihtolomakaudella helmikuussa (5 % vieraista ja 8 % yöpymisistä) ja maaliskuussa (7 % ja 11 %). Myös kesäkuussa ulkomaalaisten osuudet ovat vielä al-

haisia (7 % ja 11 %) noustakseen voimakkaasti kesän edetessä. Koska ulkomaalaiset yöpyvät kohteessaan suomalaisia pidempään, on heidän osuutensa yöpymisvuorokausista selvästi suurempi kuin vierasmääristä laskettu osuus.

Venäläiset saksalaisten ohii

Viime vuonna venäläiset ohittivat saksalaiset vieraiden lukumäärän lisäksi niukasti myös yöpymisvuorokausissa mitattuna. Lähes 30 % ulkomaalaisvieraista oli venäläisiä ja 25 % saksalaisia. Ulkomaalaisten yöpymisvuorokausista näiden kansallisuuksien osuus oli kummankin n. 30 %. Selvin ero tilastokeskuksen majoitustilaston lukuihin on Ruotsin kohdalla; Vaikka ruotsalaisten osuus koko matkailualan yöpymisistä onkin suurin, maaseutumatkailussa he olivat viime vuonna vasta kuudenneksi tärkein kansallisuus. Tilastokeskuksen raportoima italialaisten ja ranskalaisten Suomeen suuntautuvan matkailun kasvu näkyy sen sijaan myös maaseutumatkailussa; Ranskalaiset nousivat viime vuonna sveitsiläisten ohii kolmanneksi ja italialaiset viidenneksi suurimmaksi ul-

komaalaisasiakkaiden ryhmäksi.

Käyttöaste kesällä korkeimmillaan

Maaseutumatkailun majoituskapasiteetin käyttöaste vaihtelee kuukausittain huomattavasti enemmän kuin hotellihuoneiden. Viime vuoden korkein käyttöaste saavutettiin edellisvuosien tapaan heinäkuussa, jolloin majoitustiloista oli lähes kaksi kolmasosaa (64 %) käytössä. Vuokramökeistä erikseen laskettu vastaava luku oli peräti 77 %. Heinäkuu on samalla vuoden ainoa kuukausi, jolloin maaseutumatkailun käyttöaste ylittää tilastokeskuksen hotellihuoneille laskeman käyttöasteen. Alimmillaan käyttöaste oli viime vuonna aiempien vuosien tavoin marraskuussa (11 %). Kaksi muuta alhaisen käyttöasteen kuukautta olivat tammi- ja toukokuu. Maaseutumatkailun teemaryhmä on mukana kehittämässä uudentyyppisiä ohjelmalvaluita ja tuotepaketteja sesonkikauden pidentämiseksi ja uusien asiakasryhmien tavoittamiseksi.

Harri Ahlgren

daan yhdessä tulevia hankkeita.

Latvian kansallista kehittämissuunnitelmaa koskeva hanke alkoi joulukuussa. Helmikuussa Latvian virkamiesryhmä teki opintomatkan Suomeen ja tutustui rakennerrahastojen hallinnointiin sekä strategiseen suunnitteluun. Matkan aikana eri ministeriöiden edustajista koostuva ryhmä sitoutui yhteisiin päämääriin ja asetti itselleen tavoitteet kehittämissuunnitelman laatimisesta. Komissio on asettanut suunnitelman aikarajaksi heinäkuun, mikä pakottaa maat laatimaan tiukan aikataulun suunnitelmien kokoamiseksi. Hankkeen vetäjä **Hannu Vesa** oli tyytyväinen opintomatkan tuloksiin ja ryhmän korkeaan motivaatioon. Latgalessa alueellista pilottihanketta johtava **Timo Ronkainen** aloitti myös työnsä joulukuussa. Hän johtaa alueja keskushallinnon virkamiesryhmän Suomenmatkaa helmikuun lopussa. Pohjois-Suomeen ulottuva opintomatka sisältää aluetason suunnitte-

luun ja hankkeiden hallinnointiin opastavia vierailuja.

Liettuan Twinning-hanke alkoi myös joulukuussa. Hankkeen vetäjä **Antti Uusi-Hakala** on ollut mukana kansallisen kehittämissuunnitelman laadintaprosessissa. Hänen mukaansa hidasteena on eri ministeriöiden välisen yhteistyön ja modernin hallintokulttuurin puute. Tämän lisäksi kaikessa valtion toiminnassa vaikuttaa erittäin voimakas poliittinen ohjaus ja heikko alueiden ja kuntien rooli. Tulevat parlamenttivaalit aiheuttavat tiettyä epärointiä päättäjien taholla, mikä vaikeuttaa eri tahojen sitouttamista yhteiseen työhön. Myönteiseksi hän kuitenkin mainitsee paikallisten nuorten virkamiesten innostuneisuuden ja motiivituneisuuden.

Marikki Järvinen vastaa tulevien rakennerrahastojen varainhallinnon ja seurantajärjestelmien kehittämistyöstä yhdessä lyhytaikaisten asiantuntijoiden kanssa. Koordinoijan

työtä ovat häirinneet ministeriöiden väliset kommunikointiongelmat. Varainhallinnon suunnittelun tueksi on käynnistymässä toinen sisäasiainministeriön johtama Twinning-hanke, jonka sopimuksen valmistelutyö on tarkoitus saada päätökseen huhtikuuhun mennessä. Liettuan valtiovarainministeriön työtä tukeva 'Financial Control' -hanke on budjetiltaan 610 000 EUR ja se käsittää yhden pitkäaikaisen asiantuntijan työpanoksen sekä noin 24 työkuukautta lyhytaikaisille asiantuntijoille.

Taavi Erkkola

Kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmä 2000–2002

Valtioneuvosto asetti 2.2.2000 hallinnonalojen välisen kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmän, jonka tehtävänä on seurata ja arvioida kaupunkiseutujen kehitystä, määrittellä valtion harjoittaman kaupunkipolitiikan sisältöä ja tehdä sitä koskevia esityksiä.

Yhteistyöryhmän tehtävät:

1. Kehittää kaupunkiseutuja lähikohdaksi ja tavoitteena ympäristöllisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti sekä kulttuurisesti kestävä kehityksen periaatteet.

Tavoitteena on

- luoda valtion harjoittamalla kaupunkipolitiikalla edellytyksiä kaupunkiseutujen kehittämiseksi,

- luoda toimintatapoja, joilla kaupunkiseutuja kehitetään laaja-alaisesti, eri hallinnonalojen toimia yhdistävällä, tavoitteellisella politiikalla sekä

- ottaa huomioon kansalaisen näkökulma ja edistää asukkaiden osallisuutta.

2. Vahvistaa kaupunkiseutujen kilpailukykyä ja vahvan kaupunkiverkon avulla tukea koko maan alueellisesti tasapainoista kehittämistä.

Tavoitteena on alueellisen kehittämisen uudenaikaistaminen vastaamaan tietoyhteiskunnan ja talouden globalisaation haasteita kestävä kehityksen pohjalta.

Puheenjohtajana toimii aluekehitysjohtaja **Veijo Kavonius** sisäasiainministeriöstä ja varapuheenjohtajana rakennusneuvos **Matti Vatilo** ympäristöministeriöstä. Jäseninä ovat: aluekehitysneuvos **Ulla Blomberg** sisäasiainministeriöstä, apulaisosastopäällikkö **Reijo Väärälä** sosiaalija terveysministeriöstä, erikoistutkija **Kai Karsma** kauppa- ja teollisuusministeriöstä, yli-insinööri **Rita Piirainen** liikenneministeriöstä, budjettisihteeri **Sirpa Tulla** valtiovarainministeriöstä, ylitarastaja **Marja Pulkinen** opetusministeriöstä, johtaja **Pertti Toivonen** työministeriöstä, projektipäällikkö **Ulla-Majja Laiho** sisäasiainministeriöstä, yhdyskuntapolitiikapäällikkö **Leena Karessuo** Suomen Kuntaliitosta, johtaja **Pentti Mäkinen** Keskuskauppakamarista, professori **Anne Haila** Helsingin yliopistosta, yliassistentti **Päivi Paasto** Turun yliopistosta, professori **Marjatta Hietala** Tampereen yliopistosta, tutkimusjohtaja **Antti Hautamäki**

SITRAsta, johtaja **Elina Lehto** Uudenmaan TE-keskuksesta, maakuntajohtaja **Hannu Penttilä** Hämeen liitosta, johtaja **Eero Holstila** Helsingin kaupungilta, rahoitusjohtaja **Asko Koskinen** Tampereen kaupungilta, kaupunkipoliittinen sihteeri **Lasse Hallamurto** Turun kaupungilta, yhteyspäällikkö **Dirte Stürmer** Jyväskylän kaupungilta, kaupunginjohtaja **Kari Nenonen** Oulun kaupungilta, kaupunginjohtaja **Seppo Sanaksenaho** Vaasan kaupungilta, kaupunginjohtaja **Jyrki Myllyvirta** Mikkelin kaupungilta, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja **Pirkko Kylänpää** Joensuun kaupungilta, lehtori **Kalervo Ukkola** Kemmin kaupungista, kaupunginjohtaja **Per-Håkan Slotte** Porvoon kaupungilta. Sihteeristöissä toimivat: pääsihteerinä neuvotteleva virkamies **Heli Saijets** sisäasiainministeriöstä ja muuna sihteeristönä hallinnonalojen ja Suomen Kuntaliiton edustajia, jotka avustavat pääsihteeriä asioiden valmistelussa.

Työryhmän toimikausi on 1.3.2000–31.12.2002.

Heli Saijets

Aluehallinnon johtajat koulutukseen

Kevään aikana käynnistyy uuden tyyppinen koulutus aluehallinnon johdon strategiasta ja verkostoitumisesta. Kyseessä on hanke, jonka tarkoituksena on antaa entistä parempia eväitä yhteistyöhön eri hallinnonalojen sekä valtio- ja kuntasektorin välillä.

Koulutukseen on kutsuttu mm. maakunnan liittojen johto- ja luottamushenkilöitä, TE-keskusten, lääninhallitusten ja ympäristökeskusten johtoa. Yhteisen verkostoitumis- ja johtamiskoulutuksen tavoitteena on aluehallintoviranomaisten strategisen verkoston muodostaminen. Koulutuksen yhteisen osan ympärille voidaan rakentaa maakunnallisia jatko-osia ja tietyille kohderyhmille, kuten maakuntien yhteistyöryhmille suunnattua erityistä koulutusta.

Koulutuksen yhteinen osa järjestetään maaliskuussa alueelli-

sesti koottuna kuudella paikkakunnalla viiden päivän mittaisina osioina. Koulutuksen järjestäjäksi valittiin tarjouskilpailun perusteella Johtamistaidon opisto JTO.

Koulutusohjelma jakautuu kolmeen teemaan. Ensimmäisenä teemana on tulevaisuuden hahmottaminen ja hallinta kansallisessa ja kansainvälisessä ympäristössä. Jakson tavoitteena on vahvistaa ja ajankohdasta osanottajien tulevaisuuden hahmottamiseen ja strategiseen työskentelyyn tarvittavia valmiuksia ja tietoa.

Toisena teema on toiminta strategisena verkostona. Jakson tavoitteena on laajentaa osanottajien käsitystä verkostoista, niiden toiminnasta, strategisesta merkityksestä ja verkostojohtamisesta. Viimeisenä, kolmantena teemana on minä toimijana verkostossa. Tämän jakson tavoitteena on edistää osanottajien

kykyä toimia tehokkaasti yhteisen päämäärän hyväksi; tunnistaa oma arvopohja, taustakulttuuri ja ottaa huomioon toisten arvot ja taustakulttuurit sekä tunnistaa omat asenteet ja käyttäytymisen piirteet ja niiden merkitys verkostoyhteistyössä.

Koulutuksen suunnittelua on ohjannut johtoryhmä, jossa on edustajat keskeisistä ministeriöistä, maakunnan liitoista, TE-keskuksista, ympäristökeskuksista ja lääninhallituksista. Mielenkiinto koulutukseen on ollut ilahduttavan runsasta, joten voimme odottaa uusia eväitä työhömmä. Jatkossa koulutuksen antia voidaan hyödyntää ja vahvistaa maakunnan yhteistyöryhmien koulutuksessa, jota tarvitaan maakunnittain räätälöitynä.

Kaisa-Leena Lintilä

MUUT ASIAT

Uusia julkaisuja

• EU:n rakennerahasto-ohjelmien seuranta uudella ohjelmakaudella

Sisäasiainministeriön aluekehitys-osaston johdolla toiminut työryhmä määritteli uuden ohjelmakauden asettamat tarpeet rakennerahasto-

ohjelmien seurannalle. Työryhmän loppuraportissa on 10 esitystä, joissa määritellään

Eri viranomaiset ovat aloittaneet seurantajärjestelmien rakentamisen sovittujen periaatteiden mukaisesti. Rakennerahasto-ohjelmiin liittyvät asiakirjat, joissa määritellään ohjelmien rakenne, kehykset ja indikaattorit eivät ole kaikilta osin vielä valmiita. Tämä hidastaa myös seurantajärjestelmien rakentamista, mutta kevään aikana tietoja päästään tallentamaan ja tietopalvelua toteuttamaan. Yhteinen seurantajärjestelmä, Fimos2000, jonne kootaan seurantatietoa kaikista alueellisista rakennerahastohankkeista, on valmis tietojen tallennusta varten maaliskuun puolivälissä.

Työryhmän loppuraporttia voi tilata sisäasiainministeriön aluekehitys-osastolta puh. (09) 160 4532.

Ilkka Mella

- yhteisen seurantajärjestelmän tarve,
- seurattavat ohjelmat,
- ohjelmia rahoittavat viranomaiset,
- seurantatietojen tallentaminen yhteiseen seurantajärjestelmään,
- viranomaisten seurantavastuu,
- rahoitusprosessin seuranta ja tietosisältö,
- hankkeiden seurannan tietosisältö,
- erityyppisten hankkeiden käsittely,
- tietopalvelu ja sen järjestäminen,
- yhteistyön organisointi ja aikataulu vuonna 2000.

**Sisäasiainministeriön
aluekehitysosasto
muuttaa saman katon alle
uusiin tiloihin.**

Uudet yhteystietomme ovat voimassa 21.2.2000 alkaen.

POSTIOSOITE:

Sisäasiainministeriö
Aluekehitysosasto
PL 257
00171 Helsinki

KÄYNTIOSOITE:

Korkeavuorenkatu 21
00130 Helsinki

Puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet säilyvät ennallaan.

(Sähköpostiosoite muotoa:
etunimi.sukunimi@sm.intermin.fi)

Yhteistyöterveisin,

Aluekehitysosaston väki

**Inrikesministeriets
avdelning för regional utveckling
flyttar
till nya utrymmen.**

Våra nya kontaktuppgifter träder i kraft den 21.2.2000.

POSTADRESS:

Inrikesministeriet
Avdelningen för regional
utveckling
PB 257
00171 Helsingfors

BESÖKSADRESS:

Högbergsgatan 21
00130 Helsingfors

Telefonnumren och e-postadresserna hålls oförändrade.

(E-postadress:
förnamn.efternamn@sm.intermin.fi)

Med vänlig hälsning,

Avdelningen för regional utveckling

• Tavoite 6 -ohjelman loppuraportti ilmestynyt

Tavoite 6 -ohjelman väliarvioinnin loppuraportti on ilmestynyt sisäasiainministeriön aluekehitysosaston julkaisusarjassa (nro 2/2000). Raporttia voi tilata aluekehitysosastolta, puhelin (09) 160 4532, fax (09) 160 4655 hintaan 100 markkaa+alv.

Loppuraportti keskittyy ohjelman vaikuttavuuden arviointiin. Tavoite 6 -ohjelman ohjelmanaikaisesta arvioinnista on aiemmin vuoden 1998 alussa julkaistu ohjelmatyön onnistumista ja tavoitteiden saavuttamista käsittelevä raportti (nro 1/1998).

Marja Taskinen

ALUEKEHITYSOSASTON MAAKUNTAYHDYSHENKILÖT:

Maakunnan yhteistyöryhmälle lähetettävä posti toivotaan lähetettävän myös aluekehitysosastolla nimetyille maakuntayhdyskunnille. He voivat myös toimia tarpeen mukaan asiantuntijoina MYR:n kokouksissa. Seuraavassa heidän yhteystietonsa:

UUSIMAA	Mika Pikkarainen	(160 3497)
ITÄ-UUSIMAA	Mika Pikkarainen	(160 3497)
VARSINAIS-SUOMI	Katri Lehtonen	(160 3424)
SATAKUNTA	Ilkka Salonen	(160 4523)
HÄME	Pasi Rantahalvari	(160 4682)
PIRKANMAA	Terhi Trast	(160 4528)
PÄIJÄT-HÄME	Tarja Arajärvi	(160 4512)
KYMENLAAKSO	Ilpo Takanen	(160 4514)
ETELÄ-KARJALA	Pertti Laine	(160 4571)
ETELÄ-SAVO	Martti Salmi	(160 4524)
POHJOIS-SAVO	Matti Sippola	(160 4505)
POHJOIS-KARJALA	Marja Taskinen	(160 4504)
KESKI-SUOMI	Riikka Kanninen	(160 88943)
ETELÄ-POHJANMAA	Mari Kortesoja	(160 4503)
POHJANMAA	Harri Ahlgren	(160 4653)
KESKI-POHJANMAA	Mika Honkanen	(160 2950)
POHJOIS-POHJANMAA	Pirkko Silvola	(160 3457)
KAINUU	Ilkka Mella	(160 4521)
LAPPI	Pirjo Häkkinen	(160 3425)
AHVENANMAA	Mårten Johansson	(160 4527)

Ohjelmien tiedotusta tehostamaan

Sisäasiainministeriö järjesti 16.2. alueellisten tavoiteohjelmien viestinnän kehittämistä koskevan asiantuntijapäivän yhteistyössä viestintätörmistö BNL Information Oy:n kanssa, joka toimii sisäasiainministeriön konsulttina rakennerahastotiedotuksessa. Tilaisuus oli osa ohjelmien viestinnän suunnittelua ja siihen oli kutsuttu keskushallinnon, maakuntien liittojen ja järjestöjen tiedottajia. Tavoitteena oli yhdessä käsitellä ohjelmien viestinnän tehostamista, esitellä sisäasiainministeriön toimia ja saada ohjelmien viestintäsuunnitelmien laadintaan eri organisaatioiden näkemyksiä. Päivän ohjelmaan kuului sekä viestinnän yleisiä perusteita koskevia teemoja että laadittavien viestintäsuunnitelmien käsittelyä.

Viestinnän suunnittelua oli pohjustettu julkisuusanalyysin laatimisella ja ohjelmia toteuttavien organisaatioiden edustajien haastattelulla. Näiden tulokset esiteltiin tilaisuudessa ja niistä käytiin vilkas keskustelu, joka täydensi hyvin tehtyjä analysejä.

Päivän keskeinen asia oli viestintäsuunnitelman peruslähtökohtien määrittely, jota päivän osallistujat työstiivät eteenpäin. Viestintäsuunnitelmassa määritellään viestinnän tavoitteet, strategia, kohderyhmät ja kanavat sekä kiteytetään tärkeimmät käytettävät yhteiset viestit. Viestintäsuunnitelmat käsitellään ohjelmien seurantakomiteoissa, jotka myös hyväksyvät sitä täydentävät vuosittaiset toteuttamissuunnitelmat.

Osallistu ohjelmien viestintäverkostoon

Asiantuntijapäivän osallistujat antoivat hyvän alun ohjelmien viestintäverkoston rakentamiselle. Nyt syntynyttä verkostoa tullaan välittömästi käyttämään viestintäsuunnitelmien jatkovalmistelussa ja sen puitteissa voidaan ohjelmakauden aikana jakaa näkemyksiä ja kokemuksia.

Lisätietoja päivästä ja viestintäsuunnitelmien laatimisesta antaa **Marja Taskinen** sisäasiainministeriöstä, puh. (09) 160 4504. Hänelle voi myös ilmoittautua alueellisten tavoiteohjelmien viestintäverkostoon.

Marja Taskinen

SVENSK RESUMÉ

■ Den nordiska dimensionen — ett användbart verktyg

I kommissionen bereds nu en handlingsplan för den nordiska dimensionen. Planen har gränsoverskridande samarbete som en av sina tyngdpunkter och INTERREG, PHARE CBC samt TACIS CBC som centrala finansieringsverktyg. Uppföljningen sker främst genom Östersjörådet och Barents Euroarktiska råd. Den nordiska dimensionens största mervärde ligger i själva processen och de åtgärder den lett till på kommissionsnivå, men även handlingsplanen är viktig — inte minst för att den kunde ge beslutsfattarna i Finland ett helhetsperspektiv på flera parallella processer och program. Detta vore särskilt viktigt för det gränsoverskridande samarbetet, som kräver samspel av de inblandade myndigheterna.

Mårten Johansson

■ Nya vindar inom regional- och strukturpolitiken

Strukturpolitiken kvarstår på agendan under Portugals ordförandeperiod i form av förordningarna om ultraperifera regioners strukturpolitik ('Poseiförordningarna'). Vad EU:s utvidgning beträffar håller ministerrådets utvidgningsarbetsgrupp som bäst på att behandla kandidatländernas strukturfondpositioner. En central fråga härvidlag är kriterierna för definition av mål 1-regioner, som visat sig vara öppna för olika tolkningar; andra viktiga frågor gäller kandidatländernas nationella delfinansiering och förvaltningskapacitet. Dessa frågor väcker ett behov av att börja diskutera grundprinciperna för regional- och strukturpolitiken efter år 2007 redan nu.

Risto Tienari

Finlands EU-representation
Bryssel

■ Kommissionens strukturpolitiska arbetsprogram 2000: diskussion om ny regionalpolitik

Tyngdpunkterna i kommissionens regional- och strukturpolitiska arbetsprogram 2000 ligger på att starta den nya programperioden, effektivisera strukturfondernas förvaltning, samt skapa nya regionalpolitiska riktlinjer. Programförhandlingarna har påbörjats och målet är att slutföra mål 1- och 2-förhandlingarna före årsskiftet; dock senare för gemenskapsinitiativens del. Effektivisering av förvaltningen innefattar bl.a. bättre koordination och klara rollfördelning mellan parterna.

Diskussionen om och beredningen av en ny regionalpolitik är en lång process som bör påbörjas snart.

Tiina Heiskanen

Finlands EU-representation
Bryssel

■ Regionalpolitiska förhandlingar med kandidatländerna inledda

Förhandlingarna med EU-medlemskapskandidaterna fortskrider. P.g.a. de nya regionernas stora stödbehov kommer utvidgningen att inverka kraftigt på unionens framtida regionalpolitik. Utvidgningen förutsätter en minskning av de nuvarande medlemsländernas utgifter och nationella stödregioner samt en justering av både stödkriterier och regionalpolitik. De två faktorer som mest påverkar EU:s utgifter i samband med utvidgningen är stödtaket på 4 % och tidpunkten för Polens inträde i unionen.

Mårten Johansson

■ Godkännandet av mål 1-programmet går bra

Förhandlingarna om Östra och Norra Finlands mål 1-program och de därtill anknutna diskussionerna med kommissionen har fortskridit planligt. Vissa preciseringar i programförslagen har gjorts beträffande småföretagarfinansiering och socialfondens verksamhet, men finansieringsplanen har godkänts utan ändringar. Målsättningen är fortfarande att kommissionen skulle godkänna programmen 10.3.

Pekka Urjanheimo

■ Mål 2-programmen: förhandlingar i mars

Officiella förhandlingar med kommissionen om Södra och Västra Finlands mål 2-program äger rum på Ständerhuset i Helsingfors 17.3.2000. Om förhandlingarna går bra torde kommissionen godkänna programmen i maj. IM har 16.2 lösgjort medel från mål 2-programmets ERDF till de andra ministerierna, som betalar ut dem åt berörda delar av regionalförvaltningen möjligast fort. Vad programmets kompletteringsdelar beträffar börjar de snart vara färdiga.

Kaisa-Leena Lintilä

■ Beredningen av INTERREG III

Kommissionens förslag till riktlinjer för gemenskapsinitiativerna samt om initiativens landsvisa fördelning

har diskuterats livligt och kommissionen torde fatta sitt slutliga beslut om det i mars. Nationellt har man koncentrerat sig på de nya III A-programmens regionala avgränsning och finansieringsramar samt på innehåll i programanvisningarna. Strävan är att få programarbetet avslutat före månadsskiftet juni-juli trots att riktlinjerna försenats. III B-programmens beredning, som sköts av medlemsländerna i samarbete med andra parter, fortsätter också.

Harry Ekestam

■ Förverkligandet av de gamla regional utvecklingsprogrammen

Sekretariatet för Interreg II C Östersjön i Rostock har brådskande behov av en programassistent. Intresserade kan kontakta sekretariatet direkt eller via Harry Ekestam. Nordisk Periferi-programmets övervakningskommitté och beslutsgrupp möttes 14.2.2000 och beslöt bl.a. ordna ett andra seminarium för projektansvariga i Rovaniemi i maj. Vidare har slutrapporten för det ur programmet finansierade 'visionsprojektet' utkommit.

Harry Ekestam

■ Immigrationskonferens i Washington

Metropolis-konferensen i december 1999 behandlade immigration som en konsekvens av den ökande globaliseringen. Förändringar i immigrationens karaktär samt olika socioekonomiska aspekter på immigration diskuterades. Konferensen ordnades av det internationella nätverket Metropolis, som specifikt koncentrerar sig på immigrationsfrågor men också på globaliseringens sociala konsekvenser mer allmänt. Mer info om Metropolis och deras följande konferens i Vancouver finns på www.international.metropolis.net.

Heli Saijets

■ Utbyte av Urban-erfarenheter

Syftet med dagen för utbyte av Urban-erfarenheter 9.2.2000 var att bidra till interaktion och utbyte av erfarenheter mellan de Urban-aktiva på olika håll i Finland samt föra den förra programperiodens erfarenheter vidare. Dagen ansågs lyckad och man beslöt ordna en motsvarande tillställning även nästa höst.

Mika Honkanen

■ Effektivare programkommunikation

16.2 ordnades en sakkunnigdag kring utvecklingen av de regionala målprogrammets kommunikation. Man begrundade hur kommunikationen kunde effektiveras, presenterade IM:s åtgärder härvidlag, dryftade programmets kommunikationsplaner, och bearbetade tillsammans grundprinciperna för dessa planer. Samtidigt skapades underlaget för ett kommunikationsnätverk kring programmen. För mer information om sakkunnigdagen och medlemskap i kommunikationsnätverket, kontakta **Marja Taskinen** på tfn (09) 160 4504.

Marja Taskinen

■ Nordiskt samarbete och regionalpolitik

Årets femte NÄRP-möte hölls 16-17.12.1999 i Bryssel. Budgetärenden diskuterades och medel reserverades bl.a. för följande ändamål: samarbete med Skottland och beredningen av Interreg III B-programmen, stöd för temat 'hållbar utveckling', utveckling av gränsregionernas uppföljningsindikatorer, samt Centralnorden-samarbetet. Nästa möte hålls i Århus 1.3.2000.

Harry Ekestam

■ Nytt från Nordregio

Finlands representanter i Nordregios styrelse har skiftat. **Veijo Kavonius** ersätts av **Ulla Blomberg** som ordinarie medlem och **Perttu Vartiainen** av **Heikki Eskelinen** som suppleant. Vidare har Nordregios jämförande undersökning av de nordiska ländernas strukturfondsprogram 1994/5-1999 blivit klar. Rapporten presenteras i Finland 28.3.2000.

Harry Ekestam

■ Nordiska publikationer

Nummer 6/99 av tidningen North har utkommit. Tidningen kan beställas från Scandinavian University Press i Oslo.

Harry Ekestam

■ De baltiska länderna bereder nationella utvecklingsplaner

Twinningprojekten i Baltikum pågår för fullt trots vissa problem i de lokala myndigheternas inbördes samarbete. I Estland är finländarna nästan klara med sin andel, i Lettland och Litauen håller man på med den första fjärdedelen av projektet. Arbetet som görs stöder färdigställandet av de baltiska ländernas nationella utvecklingsplaner, som bör vara klara senast i juli.

Taavi Erkkola

■ Flest landsortsturister från Ryssland

Temagruppen för landsortsturism har undersökt branschens kundstruktur och kapacitetsutnyttjande. Kundstrukturen varierar starkt från månad till månad, med flest utläningar i augusti och januari, och rysarna har ersatt tyskarna som största kundgrupp. Den månatliga variationen i kapacitetsutnyttjandet är större inom landsortsturismen än i hotellbranschen. Temagruppen deltar i utvecklingen av nya tjänster och produktpaket för att förlänga säsongen och nå nya kundgrupper.

Harri Ahlgren

■ Stadspolitiska samarbetsgruppen 2000-2002

Statsrådet har tillsatt en stadspolitisk samarbetsgrupp för perioden 1.3.2000-31.12.2000 under ledning av **Veijo Kavonius**. Till gruppens uppgifter hör att följa med och utvärdera stadsregionernas utveckling samt bidra till att definiera den statliga stadspolitikens innehåll.

Heli Saijets

■ Regionalförvaltningens chefer på skolning

Under våren skolas regionalförvaltningens chefsnivå i strategiarbete och *networking*. Syftet är att förbättra samarbetet mellan förvaltningens olika delar och den statliga och kommunala sektorn genom att skapa ett strategiskt nätverk mellan regionalförvaltningsmyndigheterna.

Kaisa-Leena Lintilä

■ Ny publikation

• Programuppföljningen under den nya perioden

Arbetsgruppen som utforskat den nya programperiodens krav på uppföljning av strukturfondsprogrammen har presenterat sin slutrapport. I rapporten, som kan beställas från avdelningen för regional utveckling, fastslås bl.a. vilka program som ska följas upp inom ramen för det gemensamma uppföljningssystemet Fimos 2000 samt hur uppföljningen ska ske. Data kan börja matas in i Fimos 2000 från och med mars.

• Slutrapporten

Slutrapporten om mål 6-programmets mellanevaluering har utkommit. Rapporten kan beställas från IM, avdelningen för regional utveckling (tfn (09) 160 4532, fax (09) 160 4655).

■ Landskapskontaktpersoner på avdelningen för regional utveckling

Post åt landskapets samarbetsgrupp ombedes skickas även åt de landskapskontaktpersoner som utnämns på avdelningen för regional utveckling. Kontaktuppgifter till dessa personer, som vid behov även kan fungera som experter på samarbetsgruppens möten, återfinns inne i tidningen.

Alue-Integraattori internet-osoite: <http://www.intermin.fi/suom/alue/integraattori.html>

TOIMITUS

Julkaisija: Sisäasiainministeriön aluekehitysosasto • **Toimituskunta:** Tiedotustiimi • **Vastaava toimittaja:** Kaisa Lähteenmäki-Smith, puh. (09) 160 4517, fax (09) 160 4655, e-mail: kaisa.lahteenmaki@sm.intermin.fi • **Svensk resumé:** Wilhelm Barner-Rasmussen • **Taitto:** Tuula Kostia • **Tilaukset:** Raili Markoff, puh. (09) 160 4532, fax (09) 160 4655, Sisäasiainministeriö, PL 257, 00171 HELSINKI, julkaisu on maksuton • **Monistus:** Sisäasiainministeriön monistamo